

Ole P. Kristensen:
Afskaf den løbende
beskatning af
boliger

OPINION
SIDE 19

Frokostanmeldelse:
Østerbros Paris laver
bedre bistro
mad, end de gør i Paris

AOK
SIDE 3

Markedsanalyse:
Udfasning af hjælpepakker
vil medføre mange
konkurser

BUSINESS
SIDE 6

Banedanmark-ansat hjalp leverandør med byggetilbud

En offentligt ansat medarbejder hos Banedanmark hjalp entreprenør med at ansøge om byggeopgaver for skatte kroner og havde tilsyneladende et nært forhold til flere leverandører. Ekspert vurderer, at der kan være tale om lovbrud. Sagen om mulige ulovlige forhold i den statslige myndighed ser dermed ud til at vokse. Banedanmark erkender brud på statens retningslinjer og er ved at undersøge sagen med Kammeradvokaten.

BUSINESS
SIDE 4

FLERTAL VIL
HAVE BILERNE
UD AF INDRE BY
I KØBENHAVN

FOTO: NIELS AHLMANN OLESEN

Forholdet mellem Banedanmark-leder og leverandører kørte helt af sporet:

»Alt for dig, søde«

Af **Chris Kjær Jessen** chje@berlingskemedi.dk,
Eva Jung evju@berlingske.dk,
Henrik Jensen hejs@berlingske.dk
og **Lars Nørgaard** larp@berlingske.dk

En offentligt ansat medarbejder hos Banedanmark har tilsyneladende haft et nært forhold til flere entreprenører og har hjulpet en af dem med at ansøge om byggeopgaver for skatte kroner. Ekspertter har mistanke om lovbrud, mens Banedanmark erkender brud på statens retningslinjer og er ved at undersøge sagen sammen med Kammeradvokaten. Medarbejderen er stadig ansat i Banedanmark.

En ledende medarbejder i den statslige jernbanevirksomhed Banedanmark har tilsyneladende haft et tæt og personligt forhold til private entreprenører, som ifølge eksperter kan have givet i hvert fald en af virksomhederne potentielt ulovlige fordele.

Det fremgår af en besvarelse på en anmodning om aktindsigt, som Berlingske har fået i kommunikationen mellem en byggeleder i Banedanmarks Anlægsdivision og eksterne virksomheder.

I et tilfælde har byggelederen hjulpet en virksomhed med i detaljer at udarbejde et tilbud på en opgave til en værdi af omkring 170.000 kroner. I korrespondancen fremgår det også, at den ledende medarbejder tager på restaurant og inviteres til fest med private entreprenører. Desuden bruger byggelederen og en af entreprenørerne ord som »pus«, »skat« og »prinsesse« om hinanden.

»Jeg mangler dit morgenknus« og »alt for dig søde«, skriver de eksempelvis i e-mail-korrespondancer, som Berlingske har fået udleveret via aktindsigt eller haft indblik i på anden vis.

Dermed kommer endnu en medarbejder ved Banedanmark nu i søgelyset for muligt embedsmisbrug og ulovligheder.

Og ifølge juraprofessor Sten Bønsing fra Aalborg Universitet kan sagen handle om bestikkelse eller embedsmisbrug, fordi Banedanmark-medarbejderen har hjulpet en person, som hun tilsyneladende har et personligt forhold til.

Det kan være embedsmisbrug, fordi den pågældende entreprenør kan have fået særlige fordele ved at kende hende.

»Det lyder, som om den her person går langt over grænsen for, hvad man må. Det lyder, som om hun meget detaljeret har hjulpet med formuleringer og tilbud, og det må man ikke. Det er fuldstændig ligegyldig, om prisen er 100.000 eller tre millioner kroner,« siger Sten Bønsing.

Han vurderer, at sagen bliver yderligere forværret af, at Banedanmark-lederen flere gange har været på restaurant og inviteres til fest med entreprenører:

»Hvis man er inviteret til fester og middage som følge af de kontrakter, man har indgået, så er det bestikkelse, slet og ret. Det vil sandsynligvis gælde for både giveren og modtageren.«

Sagen følger sig til en række af uheldige sa-

ger for statens jernbanevirksomhed. Allerede i sommeren 2018 anmodede Berlingske om aktindsigt i 23 nuværende og tidligere medarbejders kommunikation med eksterne virksomheder på baggrund af oplysninger om mulige ulovligheder.

To tidligere medarbejdere er allerede politianmeldt for mulig korruption som følge af Berlingskes anmodning om aktindsigt, og en entreprenør er blevet anmeldt for fire mulige forhold om bestikkelse. Tidligere blev en helt fjerde person - en entreprenør - også anmeldt for forsøg på bestikkelse med kontanter. På baggrund af Berlingskes anmodning om aktindsigt har Banedanmark indledt en undersøgelse i samarbejde med Kammeradvokaten.

»God fornøjelse med arbejdet«

Helt konkret har byggelederen i hvert fald to gange hjulpet en mindre jysk entreprenørvirksomhed med at udforme tilbud på opgaver.

I 2012 sendte den jyske entreprenør en tilbudstekst til byggelederen, som han ville sende ind til Banedanmark som et bud på en byggeopgave til en værdi af omkring 170.000 kr. ekskl. moms. Byggelederen svarede tilbage, at hun havde rettet teksten til.

»Jeg har skrevet lidt tilbudstekst til dig og synes, at du skal fremsende tilbuddet, som jeg formulerer teksten i jeg-form. Det fremstår mere seriøst og ansvarligt. Desuden synes jeg, du skal medsende de vedhæftede oplæg til arbejdet.«

Det fremgår ikke, om virksomheden fik opgaven, men ud fra e-mailen ligner det, at virksomheden skal i gang med arbejdet.

»Jeg håber, du kan bruge mit oplæg og ønsker dig/jer en god fornøjelse med arbejdet,« slutter mailen fra byggelederen.

Den jyske entreprenør satte tilsyneladende pris på hjælpen: »Det ser rigtig fint ud... Det skyder jeg af til ham,« skrev han om tilbudsteksten, som skulle gå til en anden medarbejder i Banedanmarks daværende hovedkontor på Amerika Plads på Østerbro i København.

Den jyske entreprenør har ikke ønsket at udtale sig til Berlingske.

Spørger man Michael Gøtze, juraprofessor ved Københavns Universitet, vurderer han, at den ansatte dermed er gået længere, end reglerne om vejledning tillader.

»Det ser ud til, at myndigheden nærmest har skrevet en kladde til leverandøren og gjort sig selv til ghostwriter. Det kan ligne en overtrædelse af forvaltningsloven,« siger han.

I et skriftligt svar oplyser Banedanmark, at »den beskrevne fremgangsmåde er ikke i overensstemmelse med, hvordan Banedanmarks medarbejdere bør samarbejde med eksterne samarbejdspartner.«

Banedanmark understreger, at medarbejderne skal følge reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven, statens indkøbsregler og Banedanmarks interne regler for udbud og indkøb. Desuden gælder retningslinjerne om god adfærd i det offentlige.

»Medarbejderne skal yde relevant vejledning på egne fagområder inden for disse rammer, men den beskrevne situation går ud over vejledningsopgaven.«

Mødet på hotel

I et andet projekt om Kalkbrænderihavnsgade i København hjalp byggelederen i oktober 2011 samme jyske entreprenør med en tilbudstekst og tilføjede, at han kunne vælge at »omskrive med dine ord, hvis mine er langt fra, hvad du ville vælge.« Sætningen blev efterfulgt af en smiley.

Den jyske entreprenør kunne tilsyneladende regne med at få opgaven uanset hvad:

»Når du fremsender tilbuddet igen med ovennævnte ting i, vil jeg efterfølgende sende dig en mail, der lyder nogenlunde sådan her: Jeg accepterer hermed det fremsendte tilbud(...)«

I et skriftligt svar forklarer Banedanmark om denne korrespondance, at »hjælpen er helt klart ikke i overensstemmelse med hverken Banedanmarks eller statens retningslinjer.«

Byggelederen havde tilsyneladende et tæt forhold til den jyske entreprenør. En måneds tid senere aftalte de at mødes på hotel en lørdag aften og tog derefter ud sammen med en tredje person, viser en e-mail Berlingske har haft indblik i.

Berlingske er i besiddelse af et bilag fra denne aften på 1.530 kr. fra restaurant A Hereford Beefstouw ved Tivoli i København, som entreprenørvirksomheden tilsyneladende har betalt, og som er underskrevet af byggelederen, entreprenøren og den tredje person.

Entreprenøren og byggelederen aftalte også at spise sammen på Restaurant Latinerly i Viborg inviteret af en anden entreprenørvirksomhed, en af Danmarks største, ligesom de blev inviteret til sommerfest hos den store entreprenørvirksomhed, som også ser ud til at være involveret i projekter med den jyske entreprenør og byggelederen. Invitationen blev

»Det sprogbrug og den tone bruger man kun, hvis man kender hinanden bedre end professionelt. Det indebærer en klar risiko for, at man kan være inhabil i de konkrete sager, og når sagen er af så grov karakter, kan det medføre et ansvar efter straffeloven.«

STEN BØNSING,
JURAPROFESSOR

tilsyneladende ikke afvist, men det fremgår heller ikke, om Banedanmark-medarbejderen deltog i festen.

I et svar til Berlingske skriver den store entreprenørvirksomhed, at sommerfesten efter deres mening kunne sammenlignes med et rejsegilde under et byggeri:

»Til arrangementet var inviteret projektets involverede medarbejdere, samarbejdspartnere og kunder,« lyder det.

Vedrørende deltagelse i restaurantbesøg og fest med leverandører skriver Banedanmark, at »det er ikke i orden at have en omgang med en leverandør som beskrevet i eksemplet, og det lever ikke op til retningslinjerne for god adfærd i det offentlige. Dette har Banedanmark indskærpet meget kraftigt i organisationen, og dette er blevet understøttet af en omfattende uddannelsesindsats.«

Byggelederen ser ud til at have et særlig kærligt sprogbrug med en medarbejder i den store entreprenørvirksomhed. Det er her, ordene falder om »Alt for dig søde«, og de kalder hinanden »prins« og »prinsesse«.

Den store entreprenørvirksomhed skriver til Berlingske, at man ikke ønsker at kommentere »medarbejderes private forhold«, og at man i øvrigt i virksomhedens sprogbrug lægger vægt på »at indgå professionelle samarbejder« med kunderne.

Juraprofessor Sten Bønsing hæfter sig i særlig grad ved den kærlige tone og ordlyden i korrespondancen:

»Det sprogbrug og den tone bruger man kun, hvis man kender hinanden bedre end professionelt. Det indebærer en klar risiko for, at man kan være inhabil i de konkrete sager, og når sagen er af så grov karakter, kan det medføre et ansvar efter straffeloven,« siger han.

Sagen vedrørende byggelederen er ifølge Berlingskes oplysninger endnu ikke politianmeldt. Sten Bønsing sammenligner dog sagen med sagen om hærchef Hans-Christian Ma-

thiesen, som for nylig blev idømt ubetinget fængsel i 60 dage for blandt andet embedsmisbrug. Han blev dømt for at favorisere sin kæreste i forbindelse med en forfremmelse, men har anket sagen.

»Det er i princippet det samme, som ser ud til at ske her. Banedanmark-medarbejderen giver nogle særlige fordele til en person, som hun tilsyneladende har et nært forhold til. Sagen ser så grov ud, at man kan gå videre med den. Jeg undrer mig i hvert fald over oplysninger om, at Banedanmark slet ikke har politianmeldt,« siger han.

Juraprofessor Michael Gøtze fra Københavns Universitet mener, at det ser ud til, at byggelederen bryder med helt grundlæggende regler for danske myndigheder:

»Der kan være et problem med inhabilitet, hvis man som ansat har et tæt forhold til en entreprenør, mens man sidder i en proces med udbud. Ud fra de mail, vi ser her, er relationen blevet tættere, end hvad godt er. Meget tyder på, at myndigheden ikke har fastholdt myndighedsrollen,« siger han.

I et skriftligt svar oplyser Banedanmark, at man finder sprogbrugen i e-mailkorrespondancen »ikke acceptabel«:

»Det går langt ud over, hvad der normalt er passende for et professionelt samarbejde mellem en ansat i staten og en samarbejdspartner.«

Det er uklart, præcist hvor mange penge den jyske entreprenør samlet set har tjent på opgaver, som byggelederen har været involveret i. Men Banedanmark oplyser, at de har faktureret 792.878 kr. til forskellige virksomheder ejet af den jyske entreprenør i perioden 2011-2019.

Generelt problem

Berlingske har siden 2017 afdækket flere forhold om problematisk adfærd og mulige ulovlige forhold i Banedanmark. Berlingske har blandt andet dækket sagen om Jesper Ravn

Banedanmark er en statslig styrelse under Transport- og Bygningsministeriet, der driver, vedligeholder og udvikler den statsejede jernbaneinfrastruktur. Foto: Henning Bagger/Ritzau Scanpix

Berlingske har tidligere skrevet om Jesper Ravn-sagen, hvor Banedanmark-ansatte var under mistanke for at misbruge deres stilling til at udelukke jernbane-entreprenøren fra opgaver. Arkivfoto: Mads Joakim Rimer Rasmussen

mod Banedanmark, hvor en gruppe offentligt ansatte har været under kraftig mistanke for at misbruge deres stilling til at udelukke jernbane-entreprenøren Jesper Ravn fra opgaver i staten på et ulovligt grundlag.

I sommeren 2018 anmodede Berlingske om aktindsigt i 23 medarbejderes kommunikation med eksterne virksomheder, efter flere kilder havde oplyst redaktionen om mulige ulovlige og alvorlige forhold.

Jernbanestyrelsen har på baggrund af Berlingskes henvendelse forsøgt at genskabe langt over 600.000 e-mail i perioden 2011-2018 inklusive slettede e-mail og har nu bedt Kammeradvokaten om at gennemføre en undersøgelse, ligesom der er foretaget flere politianmeldelser.

Banedanmark har tidligere oplyst, at man allerede har foretaget »visse personalemæssige skridt« som led i undersøgelsen af de interne forhold. Det er uklart, om dette vedrører byggelederen, da Banedanmark ikke udtaler sig om personalesager. Banedanmark bekræfter dog, at byggelederen fortsat er ansat og har med leverandører at gøre.

Berlingske har desuden spurgt Banedanmark, om styrelsen er enig i, at der kan være tale om mulig embedsmisbrug og bestikkelse, og hvorfor sagen angiveligt ikke er politianmeldt.

I et skriftligt svar fra Banedanmarks økonomidirektør, Anne Hougaard, bekræfter hun, at man på baggrund af Berlingskes aktindsigt har bedt Kammeradvokaten undersøge mulige kritisable forhold.

»Hver enkelt mulig sag vil blive gennemgået individuelt af Kammeradvokaten med henblik på at vurdere, hvilke skridt der evt. skal tages, herunder politianmeldelse,« skriver hun.

Anne Hougaard forklarer, at det ikke er muligt at konkludere på resultatet af undersøgelsen eller de yderligere skridt, der måtte blive taget, før Kammeradvokatens undersøgelse er afsluttet forventeligt til efteråret.

»Vi gør alt, hvad vi kan for at komme til bunds i sagerne. Embedsmisbrug og bestikkelse hører ikke hjemme i en offentlig styrelse, og vi vil ikke tøve med at tage yderligere personale- og politimæssige skridt, hvis der er grund til det,« skriver økonomidirektør Anne Hougaard.

Den omtalte byggeleder har ikke selv ønsket at udtale sig til Berlingske.

Den store entreprenørvirksomhed, som nævnes i artiklen, skriver, at man ønsker at agere ansvarligt og efter reglerne:

»Vi tillader ikke karteldannelse, misbrug af markedsdominans og vi tilbyder eller modtager ikke nogen form for bestikkelse,« hedder det i et svar.

Berlingske har valgt ikke at navngive virksomheder og medarbejdere. Årsagen er blandt andet, at der stadig pågår en undersøgelse af de nævnte forhold, som endnu ikke er afsluttet.